

Dotaz Archivu Lauenburskeho Muzea historie lodni dopravy na Labi (Lauenburger Elbschiffahrtsmuseum)

Vazeny damy, vazeni panove!

Zblizi se ste vyroci podepsani Versailleske mirove smlouvy 1919. Pro tuto prilezitost planuje Lauenburske muzeum v ramci jeho edice "Lauenburger Hefte zur Binnenschiffahrtsgeschichte" uverejneni brozury pod titulem "Der Versailler Friedensvertrag und die mitteleuropäische Binnenschiffahrt" (Versailleska mirova smlouva a stredoevropska vnitrozemska plavba).

Na zaklade clanku 339 smlouvy prevzalo Ceskoslovensko v letech 1922/1923 v ramci valecnych reparaci od Nemecka 18 kolesovych vlecnych parniku-remorkeru, 11 parnich rychlolodi, 189 clunu, 7 retezovych parniku, 12 pristavnich parniku-remorkeru, 7 skladnich clunu, 49 pramic a 21 ostatnich pomocnych plavidel. Jednalo se celkem o 314 jednotek s tonazi 142.392 tun a vykonem 18.310 KS. Lode byly ceskoslovenskou vladou prevedeny do majetku nove zalozene Ceskoslovenske plavebni spolecnosti Labske a.s. (CPSL), Praha.

Na pocatku tvorili lodni posadky z 90% Nemci, coz vyplyvalo z pohybu plavidel po Labskem vodnim toku na nemeckem uzemi a znalosti reky techto mistnich lidi - byvalych zamestnancu nemeckych rejdarstvi respektive nemeckych soukromych lodniku ("partikulieru"), kteri byli pred rokem 1922 majiteli lodi predanych do CSR. Cesti lodari meli az do te doby malo navigatorskych skusenosti v plavbe po Labi z Cech do Nemecka, zejména do Hamburku. Chybely jim znalosti a dovednosti o tamnejsich plavebnych prekazkach, atd. Navic je treba vzit v uvahu i fakt, ze cesti lodari na plavidlech, ktere jim pripadly, na zacatku potrebovali expertizu co se tyce otazek udrzby, opravy a modernizace lodi.

Pomer narodnostniho slozeni posadek se podstatne zmenil zahajenim vyuky plaveckeho remesla ceskymi zamestnanci CPSL. "Nemecky" podil postupne klesl na 50% a byl dale snizovan.

Z druhe strany, nemecti "sifaci" byli zainteresovani zachranit její pracovni mista, t.j. zustat v lodarstvi, v jejich naucenem a provozovanem povolani. Prozili tezke casy v povalecnem Nemecku. V zasade lze tedy rici, ze alespon v prvnych letech ci snad dokonce v prvni desetileti existence CPSL existovala vzajemna zainteresovanost na spoluprace v ramci smisenych mezinarodnich posadek techto lodi. Pozdeji vzestup fasismu v Nemecku a nemecke pripravy na valku prinesly zhorseni podminek spoluprace, a na konci o "spoluprace" vubec nemohla byt rec. (Klicova slova: Mnichovska dohoda, Protektorat Cechy a Morava ...)

Casto ze rika, ze namornici maji pomerne malo predsudku vzhledem k narodni prislusnosti, k nabozenskemu vyznani apod. Pro nich ma mnohem vetsi vyznam, zda clen posadky je dobrym a schopnym namornikem. Myslim si, ze to plati nemene i pro lodniky vnitrozemske plavby.

Vazeni panove, povazujete tyto tvrzeni za spravna ci nikoliv? Jestli mate nejake poznamky nebo namitky, ozvete se, prosim. Mate nejaky material k teto tematicke? Snad existuji z tohoto obdobi -- jeden a pul desetileti od roku 1922 -- soucasne vzpominky, ktere "sifaci" lodi se smisenou mezinarodni posadkou tehdy sdileli s verejnosti? Dokonce i prispevky, ktere jsou otistene ve Sborniku k historii lodni dopravy Spolku pratel plavby, Decin?

Byl bych Vam velmi vdecny za odpoved.

V priloze najdete fotografii. Je ona soucasti velke fotomontaze, ktera je zavesena na stene v jedne z vystavnich sini Lauenburskeho muzea. Fotomontaz nese hesla "Schiffer -- Menschen. Arbeit.

Freizeit" (Lodnici -- Lide. Prace. Volny cas.) Pod heslem "Menschen" vidite foto pokazujici posadku jedne z lodi byvale CPSL, Praha, v hamburskem pristavu. Myslim si ze je to nazorny priklad mezinarodni povahy plavby labske. Nejen v mezivalecnem obdobi dvacateho stoleti z ktereho se fotografie datuje ale i dnes!

S pozdravem

Harald Meyer

Lauenburger Elbschifffahrtsarchiv

Großer Marschweg 1

21354 Bleckede

Tel. (0)5852-95 80 888

E-Mail HaraldMeyer.Foehr@t-online.de